

## TLAČOVÁ SPRÁVA

Bratislava, 2. október 2020

### **Kľúčovým faktorom liečby zhubných nádorov tráviaceho traktu je ich včasná diagnostika**

Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom zhubných nádorov tráviaceho traktu, predovšetkým karcinómu kolorekta a pankreasu. Napriek významným pokrokom v liečbe, výskyt týchto ochorení neustále stúpa. Hlavným problémom je nízky záchyt ochorenia v skorých štádiách, kedy je ešte liečiteľné štandardnými terapeutickými postupmi. Prevencia a včasná diagnostika sú preto základom pre zvýšenie percenta prežívania pacientov a zlepšenie kvality ich života. Projekt VISION, podporený z programu Európskej únie pre výskum a inovácie Horizont 2020, si kladie práve tento cieľ.

Koordinátorom projektu je Ústav experimentálnej onkológie Biomedicínskeho centra SAV (ÚEO BMC SAV), ktorý sa dlhodobo venuje výskumu zhubných nádorov tráviaceho traktu. ÚEO BMC SAV ako prvý na Slovensku zaviedol metodické postupy na identifikáciu mutácií pri hereditárnych formách karcinómu kolorekta. Jedným z hlavných cieľov projektu VISION je hľadanie nových inovatívnych prístupov, s využitím moderných technológií na báze nanomateriálov, na včasnú diagnostiku týchto ochorení.

*„Vďaka úzkej spolupráci s renomovanými zahraničnými vedeckými inštitúciami v oblasti klinického onkologického výskumu a špičkovými odborníkmi v oblasti nanobiotechnológií chceme dosiahnuť posilnenie excelentného translačného onkologického výskumu na Slovensku. Výmenou skúseností a prenosom získaných vedeckých poznatkov do klinickej praxe chceme prispieť k zlepšeniu včasnej diagnostiky zhubných nádorov tráviaceho traktu“,* hovorí RNDr. Alena Gábelová, CSc., koordinátorka projektu VISION.

Ambíciou projektu je zatraktívniť onkologický výskum pre mladých talentovaných vedcov a lekárov a podporiť ich profesionálny rast. Projekt VISION poskytuje mladým vedcom možnosť pracovať v renomovaných zahraničných laboratóriách, kde si osvoja najmodernejšie vedecké technológie. Dôležitou úlohou projektu je tiež posilnenie vedeckej spolupráce na národnej a medzinárodnej úrovni a prehĺbovanie prepojenia klinického a základného výskumu.

*„Prostredníctvom edukačno-odborných aktivít si projekt dáva za cieľ zvýšiť povedomie širokej laickej verejnosti o potrebe základného a translačného onkologického výskumu, a poukázať na dôležitosť primárnej prevencie, ktorá významnou mierou môže prispieť k zníženiu výskytu zhubných nádorov“,* dodáva Dr. Alena Gábelová.

Viac informácií o projekte VISION: [http://vision.sav.sk/index\\_sk.html](http://vision.sav.sk/index_sk.html)

Príznamy a prevencia kolorektálny karcinóm a karcinóm pankreasu:

[http://vision.sav.sk/identity\\_sk.html](http://vision.sav.sk/identity_sk.html)

Projekt VISION je podporený z programu Európskej únie pre výskum a inovácie Horizont 2020, číslo grantu 857381

Kontakt pre médiá:

Mgr. Zuzana Vetrecin Čeplíková

Zástupca BMC SAV pre komunikáciu a médiá

Biomedicínske centrum SAV

[zuzana.vetrecin@savba.sk](mailto:zuzana.vetrecin@savba.sk)

02 / 593 02 414; 0918 / 879 997

### **Partneri projektu VISION:**

**Biomedicínske centrum SAV (BMC SAV)** je multidisciplinárna inštitúcia zameraná na základný, translačný a klinický výskum v biomedicíne. Vzniklo 1. januára 2016 spojením štyroch, predtým samostatných ústavov SAV v Bratislave (Ústav experimentálnej endokrinológie, Ústav experimentálnej onkológie, Virologický ústav a Ústav klinického a translačného výskumu), ku ktorým sa 1. januára 2018 pripojil Neurobiologický ústav SAV v Košiciach. Výskum BMC SAV sa sústreďuje na objasnenie metabolických, neuroendokrinných, neurologických, autoimunitných, kardiologických, onkologických a infekčných ochorení a ich vzájomných vzťahov pri spolupôsobení na organizmus. Hlavnou misiou BMC SAV je rozvíjať excelentný výskum, interdisciplinárne prístupy a inovačný potenciál s cieľom zlepšiť vedomosti o ľudských chorobách a umožniť ich efektívnejšie praktické využitie pre dobro pacientov a celej spoločnosti. Vedeckí pracovníci BMC SAV spolupracujú aj s lekármi a klinikmi.

Ústav experimentálnej onkológie BMC SAV je významnou vedeckou organizáciou na Slovensku, ktorej vedecké projekty sú zamerané na riešenie aktuálnych problémov základného a translačného výskumu. Výskumné aktivity sú zamerané na pochopenie mechanizmov vzniku zhubných nádorov, ich prevenciu a diagnostiku, prípadne aj liečbu. Neoddeliteľnou súčasťou onkologického výskumu je epigenetika a nanobiológia/nanomedicína.

**Fraunhofer inštitút (FhG)** patrí medzi najvýznamnejšie inštitúcie pre aplikovaný výskum v Európe. Jeho výskumné aktivity sa realizujú v 72 ústavoch a výskumných oddeleniach, ktoré sú lokalizované po celom Nemecku. Ústav pre biomedicínske inžinierstvo (Fraunhofer IBMT) sa venuje vývoju zariadení a technológií pre biomedicínsky výskum. Individuálne výskumné projekty sú zamerané na oblasť biomedicínskeho inžinierstva, lekárskej biotechnológie, biohybridnej technológie, bioprosesov a bioanalytiky, nanotechnológie, ultrazvukovej technológie, biomedicínskych mikrosystémov, zdravotných informačných systémov, terapeutík, ako aj laboratórnej automatizácie vrátane riadenia procesov in-line / on-line.

**Servicio Madrileño de Salud (SERMAS)** je administratívna jednotka, ktorá zastrešuje všetky verejné nemocnice a zdravotné strediská v regionálnom zdravotnom systéme v Madride. Univerzitná nemocnica Hospital Universitario Ramón y Cajal (HURYC), ktorá bola založená v roku 1977, poskytuje komplexnú zdravotnú starostlivosť vo všetkých liečebných a chirurgických špecializáciách. HURYC má taktiež samostatný ústav pre výskum, Instituto Ramón y Cajal de Investigación Sanitaria (IRYCIS), ktorý tvoria základné,

translačné a klinické výskumné oddelenia vybavené potrebnou infraštruktúrou na realizáciu klinických skúšok fázy I až IV, vrátane kompletného laboratórneho a zobrazovacieho zariadenia a etickej komisie.

**ETHNIKO KAI KAPODISTRIAKO PANEPISTIMIO ATHINON** je prvá klinika propaedeutickej chirurgie na Lekárskej fakulte Národnej a Kapodistrian univerzity v Aténach (NKUA), ktorá bola založená v roku 1922. Od roku 1943 pôsobí vo Všeobecnej nemocnici „Hippokration“ v Aténach a skladá sa zo šestnástich úsekov vrátane Úseku pre prsník, Úseku pre pečeň a pankreas, Úseku pre horný a dolný gastrointestinálny trakt, Jednotky intenzívnej starostlivosti a Laboratória experimentálnej chirurgie. NKUA tvorí sieť vysokošpecializovaných klinikov, ktorí pracujú s modernými technológiami, a vedcov zameraných na základný a translačný výskum. Klinika je zameraná na poskytovanie zdravotnej starostlivosti na vysokej úrovni a podporu vedeckej excelentnosti. Prvá klinika propaedeutickej chirurgie je zodpovedná za akademické a klinické vzdelávanie vo všeobecnej chirurgii pre študentov Národnej a Kapodistrian univerzity v Aténach a všetkých chirurgov.

**NORSK INSTITUTT FOR LUFTFORSKNING STIFTELSE (NILU)** je nezávislá, nezisková výskumná organizácia, ktorá patrí k popredným európskym inštitúciám zameraných na životné prostredie a výskum klímy. Organizácia má excelentné postavenie čo sa týka účasti a koordinácie národných a medzinárodných projektov. Bola zapojená do riešenia viac ako 41 projektov 7. Rámcového programu a 18 projektov programu H2020, vrátane jedného ERC grantu. Jej laboratória patria medzi najpokročilejšie v Európe a realizujú množstvo EN/ISO/IEC 17025 akreditovaných anorganických a organických analýz. Toxikologický výskum na NILU sa realizuje v Laboratóriu pre zdravotné účinky (HEL), ktoré je certifikované pre Správnu laboratórnu prax (GLP) v oblasti in vitro toxikológie, genetickej toxikológie a nanotoxikológie a patrí medzi popredné pracoviská v Európe. NILU je koordinátorom veľkého európskeho projektu H2020 RiskGONE pre riadenie vedeckých rizík v oblasti nanotechnológií a líder pre disemináciu výsledkov v projekte H2020 NanoSolveIT.

